

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Виолета Кюркчийска,
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по математика в началните класове) в катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“ към Педагогически факултет на Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”

1. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академичната длъжност професор в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по математика в началните класове) е обявен в ДВ, бр. 82/14.10.2022 г., за нуждите на катедра *Предучилищна и начална училищна педагогика* към Педагогически факултет на Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”.

Доц. д-р Калина Иванова Алексиева кандидатства в рамките на посочения срок, обявен в ДВ. В заявлението до ректора на ШУ “Еп. К. Преславски” от 10.12.2022 г. тя представя необходимите документи, които отговорят на изискванията за обявения конкурс. Доц. д-р К. Алексиева е единствен кандидат. Приложената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл.2Б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ е изготвена, като са посочени броя точки по съответните показатели. Общият брой точки от показатели: А (50)+В (100)+Г(220)+Д(335)+Е(160), е 865. Това дава основание да се обобщи, че са изпълнени минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор”.

2. Данни за кандидата

Калина Иванова Алексиева завършва през 1986 година специалност: *Математика*, а през 2014 година придобива ОКС „магистър” по магистърска програма „Педагогическа рехабилитация на умствената изостаналост”. Обучението и по двете специалности е в ШУ „Еп. К. Преславски”.

В периода 1986 – 1994 г. е учител, технически сътрудник във Факултет за обществени професии. От 1994 година до настоящия момент кандидатът работи в Шуменски университет „Еп. К. Преславски”. В него последователно заема длъжностите асистент, гл. асистент, ст. преподавател. През 2018 година Калина Алексиева защитава успешно дисертационен труд в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по математика и информатика).

През 2020 година заема академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по математика в начален етап на образованието).

Доц. д-р К. Алексиева е ръководител катедра в Педагогически факултет на ШУ “Еп. К. Преславски”. От 2020 година под нейно ръководство катедра *Предучилищна и начална училищна педагогика* реализира дейността на бакалавърските и магистърски програми.

3. Описание на научните трудове

Научните публикации, с които доц. д-р Калина Алексиева участва в обявения конкурс за заемане на академична длъжност „професор”, са издадени в периода 2019–2022 г. Представени в списъка за рецензиране са: монография, хабилитационен труд – 1бр.; публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд– 1бр.; статии – 15 бр.

В съавторство е 1 статия.

Монографията *„Моделиране и нагледност в творческата работа по математика. Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 2022, ISBN 978-619-201-645-6, 176 стр.* е хабилитационен труд, структуриран в увод, две глави, изводи и заключение. В глава първа са представени три важни за обучението по математика отправни точки: принципа за нагледност, творческата работа и формирането на математическа компетентност. Очертани са възможностите, които дават часовете за избираема подготовка по математика в контекста на диференцирания и индивидуален подход.

Във втора глава, авторът аргументира използването на структурните модели в процеса на решаване на творчески задачи. Специално внимание е отделено на задачите, които са предназначени за работа с ученици с изяви математически способности в часовете за избираема подготовка или за математически състезания, олимпиади и др. извънучилищни форми.

В заключителната част на монографията са изведени общодидактически и практико-приложни изводи, като резултат от пряката методическа и изследователска работа на автора.

Монографията *„Дидактико-методически технологии за формиране на начални математически понятия. Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 2022, ISBN 978-619-201-644-9, 182 стр.* не е представена като основен хабилитационен труд. Текстът е ответна реакция на съвременните постановки в обучението по математика в начален етап. В глава първа се представят основни дидактични и психологични теоретични постановки, които са в основата на изграждането на математическите понятия у децата. Формирането на начални математически понятия е презентирано във втора глава, като се акцентира на методическата система на въвеждането им в училище.

Нормативната уредба, регламентираща процеса на обучение по математика в начален етап е представена в трета глава на текста. В съпоставителен план е представено учебното съдържание по математика в учебните програми от 2001 и 2016 година.

Научните статии, 15 на брой, са публикувани в престижни научни издания. Всички те отразяват научно-приложната дейност на кандидата след придобиване на академичната длъжност „доцент“, насочена към изследването и популяризирането на концепции, модели, технологии и възможности от актуални теми, свързани с проблемите на методиката на обучение по математика в 1.– 4. клас.

Анализът на депозираните научни трудове от доц. д-р К. Алексиева за участие в обявения конкурс показва, че те са достатъчни като количество и съдържателно са ориентирани към актуални проблеми в областта на методиката на обучение по математика за начален образователен етап. Представените за участие в конкурса публикации не повтарят тези за придобиването на ОНС «доктор» и на научното звание «доцент».

4. Научни приноси

Спецификата на професионалното направление на конкурса, проведените теоретични и приложни изследвания, както и обособените тематични направления в научната продукция на кандидата за професор доц. д-р Калина Алексиева, позволяват

обобщаването на две основни групи научни приноси: теоретични и практико-приложни.

Теоретични: Направен е контент-анализ на актуална нормативна документация, изведени са съвременни научни концепции, свързани с обучението по математика в начален образователен етап с оглед организиране на ефективен образователен процес. Анализирани са проблемите, свързани с развитието на математическото мислене като компонент на математическите способности на учениците в начална училищна възраст и значението на математическото обучение за тяхното надграждане. Изведени са основни изисквания, принципи и правила, които са отправна точка в изграждането на всяка система от задачи, целяща развитието на математически способности. Теоретично е обосновано приложението на дидактическото моделиране като основен и водещ метод на познание в обучението по математика.

Практико-приложни: Проведено е изследване с авторски конструиран инструментариум и показатели за проверка на математическата компетентност (знания за числата, количествените представи, знания за действията с числата, измерване, геометрични фигури и форми, логически задачи) в подготвителния период. Изведени са съответните изводи и препоръки за ориентир при изграждане на правилна методика за формиране на основните математически понятия и оптимално структуриране на учебното съдържание в първи клас. Създадени са системи от задачи по шест основни теми в областта на структурното и структурно-функционалното моделиране в творческата работа по математика. За развитие на математическите способности и интелектуалното развитие на учениците в начална училищна възраст са разработени и апробирани в учебния процес със студенти системи от творчески упражнения (за работа по готови модели на текстови задачи; върху построяване на модели на текстови задачи), както и вариантни задачи за съставяне на текстови задачи по: *съкратен запис, схематичен модел, графичен модел, по данни от таблица, по математически модел и др.*

В документацията за конкурса доц. д-р Калина Алексиева прилага 36 цитирания, от които: 1 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове; 29 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 6 в нереферирани списания с научно рецензиране.

5. Заключение

Документите и публикациите, представени от доц. д-р Калина Алексиева, отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответния Правилник на Шуменския университет.

Кандидатът е представил достатъчен брой научни трудове за участие в конкурса. В представените публикации има оригинални научни и приложни приноси, като голяма част от тях са ориентирани пряко към обучението на студенти.

Учебно-педагогическата дейност включва компетентно научно ръководство на докторанти, студенти и учители, което е потвърждение на професионалните възможности на доц. д-р Калина Алексиева и е във връзка с научната област и професионалното направление на конкурса.

След запознаване и анализ на представените от кандидата материали и научна продукция за участие в конкурса, като отчитам тяхната значимост и съдържащите се в тях теоретични и практико-приложни приноси за методиката на обучението по математика за начален образователен етап, както и изпълнените минимални национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ, давам положителната си оценка за

заемане на академичната длъжност „професор“ от доц. д-р Калина Иванова Алексиева в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по математика в началните класове) в катедра *Предучилищна и начална училищна педагогика* на Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”.

2.01.2023 г.
Шумен

Изготвил становището:
(проф. д-р В. Кюркчийска)